

خبرنامه انجمن صنفی ویراستاران

صاحب امتیاز: انجمن صنفی ویراستاران

هیئت تحریریه: هیئت مدیره انجمن صنفی ویراستاران

همکاران این شماره: لیلا اثنا عشری | سمیه حسینی | زهره خرمایی | هومن عباسپور | مهناز مقدسی

طراح: وحید هروی

خیابان خرمشهر، خیابان صابونچی، کوچه دهم، شماره ۴، واحد ۱، تلفن: ۸۸۵۱۴۶۱۴ | www.anjomanvirastar.ir

تحریر اول اساسنامه انجمن صنفی سراسری ویراستاران

■ در جلسه هیئت مدیره انجمن، که در تاریخ ۲۵ آذر ۱۳۹۹ به صورت حضوری برگزار شد، مصوب شد که آخرین ویراست اساسنامه انجمن‌های حوزه فرهنگ هنر و رسانه از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گرفته شود و مطالب مندرج در اساسنامه فعلی انجمن با آن منطبق گردد. مسئولیت این کار به خانم مهناز مقدسی، دبیر انجمن، سپرده شد.

در این شماره می‌خوانید ...

روز ویراستار

اخبار کمیسیون‌ها

ویرایش از زبان مدرسان

نکته‌های ویرایشی

چه بخوانیم؟

موفقیت اعضا

تعیین تعداد کتاب‌های ویرایشی برای ویراستاران متون کودک و نوجوان بود که پیشنهادهایی در این زمینه مطرح شد.

در اساسنامه جدید انجمن دو نوع عضویت تعیین شده است: پیوسته و افتخاری. تکالیف و وظایف هر یک از این دو نوع عضویت نیز در اساسنامه دیده شده است.

از مباحث مهم دیگر در اساسنامه، تعیین شرایط نامزدی هیئت مدیره و میزان اختیارات هیئت مدیره بود که درباره آن گفت‌وگو شد. در اساسنامه جدید میزان مسئولیت‌های هیئت مدیره افزوده شده است و بخشی از مسئولیت‌های آنان نیز تعیین آیین‌نامه‌هایی برای موارد پیش‌بینی نشده در اساسنامه است.

با توجه به اینکه تدوین اساسنامه انجمن کشوری نیازمند دقت نظر و کارشناسی‌های متعددی است، مقرر شد دست‌کم سه جلسه با حضور کارشناسان و مشاوران، برای نهایی کردن آن در نظر گرفته شود. در هر مرحله نیز، نتایج به دست آمده و پیش‌نویس‌های تهیه شده به اطلاع و تأیید هیئت مدیره برسد. امید است در سال ۱۳۹۹ مراحل اداری و اجرایی کشوری شدن انجمن به اتمام برسد.

سال گذشته، ظرفیت‌ها و دامنه فعالیت‌های انجمن فهرست شد و مقرر شد حوزه فعالیت‌های انجمن به صورتی گسترده‌تر و دقیق‌تر در اساسنامه ذکر شود، از جمله حضور در همایش‌های کشوری و بین‌المللی یا همکاری در این فعالیت‌ها با نهادهای دولتی و خصوصی؛ تلاش برای تشکیل کتابخانه تخصصی نگارش و ویرایش؛ پیوستن به انجمن‌های صنفی همگن به منظور تشکیل یا عضویت در کانون انجمن‌های صنفی مربوط؛ تلاش برای تدوین انواع رتبه‌بندی‌ها و تعرفه‌های شغلی و تعیین و پیشنهاد دستمزدها؛ دادن انواع مشاوره به پدیدآورندگان و ناشران و ویراستاران؛ تلاش برای رسیدن به روش‌های ارزیابی کیفی برای کارهای ویرایشی.

یکی دیگر از موضوعات مهمی که در این جلسه درباره آن گفت‌وگو و تبادل نظر شد، شرایط عضویت در انجمن بود. با توجه به اینکه در آخرین مجمع انجمن در آذرماه ۱۳۹۸، نحوه عضویت ویراستاران رسانه‌های دیداری و شنیداری مطرح و به اساسنامه افزوده شده بود، پیشنهاد شد این بخش تکمیل‌تر شود و نحوه عضویت ویراستاران رسانه‌های کاغذی و دیداری و شنیداری و الکترونیکی و نیز ویراستاران پویانمایی، فیلم و وبگاه‌ها را نیز پیش‌بینی کنیم. همچنین علاوه بر ویراستاران مراکز علمی و پژوهشی، ویراستاران مراکز اقتصادی و صنعتی و تجاری نیز دیده شوند و مدارک لازم برای عضویت آنان نیز مشخص گردد. یکی دیگر از موارد عضویت،

■ در آخرین نسخه اساسنامه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تغییراتی منطبق با نیازهای انجمن‌های فرهنگی و هنری پیش‌بینی شده است که خانم مقدسی، با انطباق چند اساسنامه و وارد کردن نکات مهمی که هیئت مدیره و گروه مشاوران انجمن مطرح کرده بودند، نسخه‌ای را تهیه کرد که در جلسه پنج‌شنبه ۲۶ دی‌ماه، با حضور آقایان فتواتی، عباسپور، رسولی، مطالب‌آن، سطر به سطر، بررسی شد. یکی از موضوعات مهم در این جلسه انتخاب نام جدید برای انجمن کشوری بود که چند عنوان مطرح شد. مقرر شد برای انتخاب اسم بررسی بیشتری صورت گیرد.

در نخستین جلسه بررسی مفاد اساسنامه، موارد متعددی مدنظر قرار گرفت. با توجه به اینکه در اساسنامه پیشین انجمن ۳۷ بند برای وظایف انجمن ویراستاران تدوین شده بود، در این جلسه برخی بندهای اساسنامه قبلی در هم ادغام و برخی نیز به وظایف و مسئولیت‌های هیئت مدیره و تنظیم آیین‌نامه‌های مجزا موکول شد. از نکات مهمی که در این اساسنامه به آن توجه شده نحوه ارتباط و همکاری انجمن با ویراستاران و ناشران استان‌ها، شهرها و شهرستان‌هاست که باید تمام شقوق آن در نظر گرفته شود. براین اساس، ابعاد این همکاری و ارتباط و نیز همکاری با انجمن‌های مرتبط بحث و بررسی و بندهای مجزایی در این زمینه به اساسنامه افزوده شد. با توجه به تجارب به‌دست‌آمده انجمن در چهار

سرمقاله

انجمن صنفی ویراستاران پیشنهاد می‌کند:

۱۱ بهمن، روز ملی ویراستار

■ هومن عباسپور

■ در میان روزهای تقویم، جای روز ملی ویراستار خالی است. چنین روزی در تقویم جهانی هم نام‌گذاری نشده و اگر در ایران چنین روزی را انتخاب کنیم، در این امر در جهان پیش قدم خواهیم بود. اما چه روزی را برای روز ملی ویراستار انتخاب کنیم؟ قاعدتاً باید مناسبتی ملی داشته باشد و باید به یک رویداد یا به یک شخص مربوط باشد. متأسفانه رویدادهای مربوط به ویرایش معمولاً ثبت نمی‌شوند ولی تولد ویراستاران پیش‌کسوت را می‌دانیم؛ ویراستاران نسل اول و دوم ایران که ویراستاران نسل‌های بعد را پروردند و حق بزرگی به گردن ایشان دارند. از میان آنان که آغازگر ویرایش در نشر ایران بودند به‌ویژه باید از چند تن یاد کرد: زنده‌یاد ابوالحسن نجفی، زنده‌یاد اسماعیل سعادت، سیروس پرهام، منوچهر انور، فتح‌الله مجتبیایی، زنده‌یاد محمود بهزاد، زنده‌یاد کریم امامی، زنده‌یاد نجف دریابندری، میرشمس‌الدین ادیب‌سلطانی، احمد سمیعی (گیلانی).

در میان این ویراستاران، نام هیچ‌کس به اندازه استاد احمد سمیعی (گیلانی) با ویرایش همراه نبوده است، هم به لحاظ طول دوران ویراستاری و هم به لحاظ حجم آثار ویراسته ایشان. و حالا یازدهم بهمن امسال صدمین سالروز تولد این استاد بی‌همتاست. انجمن صنفی ویراستاران پیشنهاد می‌کند که روز تولد آن استاد را **روز ملی ویراستار** بنامیم و با این کار احترام خود را به آن استاد عزیز بیان کنیم، مخصوصاً که امسال صدمین سال تولد ایشان است و امیدواریم سال‌های سال سایه‌شان برقرار باشد.

استاد احمد سمیعی (گیلانی) در ۱۱ بهمن ۱۲۹۹ در تهران به دنیا آمد و مجموعه کتاب‌های ترجمه و تالیف و ویراسته ایشان خود به اندازه یک کتاب‌خانه است. مردی که هنوز خستگی را نمی‌شناسد و مطالعه و تحقیق ایشان همچنان ادامه دارد. استاد سمیعی دانشمندی است آرام، متین، مؤدب، فروتن و دقیق. با نگاهی عمیق و ذهنی وقاد و بیانی مهربانانه؛ یعنی هرآنچه صفاتی که در خور بهترین ویراستاران است.

با تبریک پیشاپیش در آستانه صدسالگی استاد، امیدواریم نام‌گذاری روز ملی ویراستار در روز تولد ایشان ادای دینی باشد به این استاد یگانه و بزرگوار. عمرشان مستدام باد و سایه‌شان برقرار.

کمیسیون آموزش

■ با پایان یافتن دی‌ماه، چهار درس از دروس دوره نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان به پایان رسید و آزمون‌های آن‌ها نیز به صورت غیرحضورى برگزار شد. سه درس باقی‌مانده از این دوره، یعنی ویرایش استنادی و مرجع‌شناسی، آشنایی با کتاب‌آرایی، و کارگاه ویرایش در حال برگزاری است که تا پایان بهمن‌ماه این درس‌ها نیز به اتمام خواهد رسید.

از دوره‌های دیگری که با تأیید این کمیسیون تا پایان سال جاری برگزار می‌شود، می‌توان به کارگاه ویرایش رایانه‌ای اشاره کرد که چگونگی ثبت نام و زمان برگزاری آن به‌زودی از طریق وبگاه و شبکه‌های اجتماعی اطلاع‌رسانی خواهد شد.

همچنین، بنا بر تقاضای شرکت گل‌گهر سیرجان، کارگاه ۱۰ جلسه‌ای آموزشی نگارش و ویرایش مقدماتی از چهارم بهمن ماه برگزار خواهد شد که آقای مهدی قنوتی تدریس آن را به عهده دارد.

کمیسیون آموزش انجمن تاکنون با برخی مراکز معتبر فرهنگی تفاهم‌نامه‌هایی برای آموزش منعقد کرده است، از جمله جهاد دانشگاهی و مرکز نشر دانشگاهی که اخیراً این تفاهم‌نامه تا ۱۴۰۱ تمدید شد. امید است در ماه‌های آتی تفاهم‌نامه‌های دیگری با انجمن‌های مرتبط با نشر و ویرایش تنظیم و منعقد شود.

روابط عمومی

■ وبگاه جدید انجمن راه‌اندازی می‌شود

بنا بر گزارش روابط عمومی انجمن صنفی ویراستاران، با تصویب هیئت‌مدیره، طراحی وبگاه جدید طی چند ماه گذشته پیگیری شد. بر این اساس، با چندین مؤسسه و کارشناس گفت‌وگو و مشاوره‌هایی انجام گرفت و قراردادی برای این امر با یکی از متخصصان منعقد گردید. برنامه‌ریزی شده است که امکانات جدیدی در وبگاه انجمن فراهم شود که پاسخ‌گویی نیازهای فعلی و آتی باشد.

وبگاه جدید تا پایان امسال راه‌اندازی می‌شود و تمامی اطلاعات پیشین به آن منتقل خواهد شد. پروفایلی برای اعضای پیوسته و افتخاری در نظر گرفته شده و بخش ثبت‌نام دوره‌های آموزشی، ارتباط با کمیسیون‌های انجمن، راه‌های اطلاع‌رسانی خبرهای انجمن از طریق رایانه، بخش نظرسنجی، کاربرگه‌های عضویت، دریافت خبرنامه، ارتباط با دبیرخانه و بخش‌های بایگانی از مواردی است که در وبگاه جدید انجمن فعال خواهد شد. پیش‌بینی شده که در مرحله دوم تکمیل وبگاه، امکانات دیگری از قبیل آموزش برخط و برون‌خط و دیگر فعالیت‌های کمیسیون آموزش از طریق وبگاه انجام پذیرد.

مسئولیت هماهنگی و نظارت بر اجرای طراحی وبگاه جدید به خانم لیلا اثنا‌عشری، از اعضای انجمن، محول شده است و قرار است در هر مرحله از کار گزارشی به اعضای هیئت‌مدیره داده شود.

کمیسیون امور صنفی و حقوقی

■ اعضای کمیسیون امور صنفی در ماه گذشته دو جلسه برگزار کردند که در این جلسات مباحث زیر مطرح شد.

۱) تخفیف از ناشرانی که از آبان‌ماه به طرح «فرصت کتابخوانی» پیوسته بودند تا پایان سال جاری تمدید شد. ضمناً نامه‌ی قدردانی از این ناشران از دبیرخانه انجمن ارسال شد؛

۲) موضوع تشکیل صندوق قرض‌الحسنه برای اعضای انجمن و امتیازها و مشکلات آن مجدداً بررسی شد، اما به علت مصادف بودن با موضوع کشوری شدن انجمن، بنا بر پیشنهاد هیئت‌مدیره، پیگیری آن به سال آینده موکول شد؛

۳) با توجه به برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب تهران از اول تا ششم بهمن‌ماه، مکاتباتی با خانه کتاب و ادبیات ایران صورت گرفت و فهرست اعضای انجمن به آن مؤسسه ارسال شد تا این اعضا مشمول دریافت بن کتاب بشوند. این موضوع پیگیری شد و با توجه به اینکه ضروری است ویراستاران در وبگاه اهل قلم ثبت‌نام کرده باشند، راهنمایی‌های لازم برای ثبت‌نام اعضا در وبگاه اهل قلم در فضاهای مجازی انجمن قرار داده شد؛

۴) همکاری در تحریر اساسنامه کشوری انجمن صنفی ویراستاران و کارشناسی برخی موارد حقوقی و صنفی.

اعضای کمیسیون امور صنفی موضوع اعتباربخشی معرف نام‌های انجمن را در صندوق اعتباری هنر در دستور کار خود قرار دادند و مکاتباتی نیز با معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این زمینه انجام شده است. امید است در سال آتی حمایت‌های بیشتری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای اعضای انجمن کسب شود.

ویرایش از زبان مدرسان

■ زهره خرمایی

جواد رسولی از مدرسان دوره‌های ویرایش انجمن و فعالان حوزه نشر است. او مدرک دکتری زبان و ادبیات (فولکلور) را از انستیتوی زبان و ادبیات رودکی اخذ کرده، از سال ۱۳۷۰ در حوزه نشر و ویرایش فعال بوده و ویراستاری بیش از دویست کتاب را بر عهده داشته و یازده کتاب و چهل مقاله از وی منتشر شده است. وی از اعضای هیئت مدیره انجمن (علی‌البدل) است. از مشاغل و مسئولیت‌های آموزشی و فرهنگی اوست: مدیریت اجرایی اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان تهران؛ مدیریت انتشارات آستان قدس رضوی (دفتر تهران)؛ تدریس دروسی چون «مبانی نشر» و «کالبدشناسی و تولید کتاب» و «نگارش فارسی» در دانشگاه‌هایی چون امام‌رضا، ابن‌سینا و خیام؛ و تدریس دوره «آشنایی با مدیریت نشر کتاب» در مرکز نشر دانشگاهی و انجمن صنفی ویراستاران.

در این گفت‌وگو دیدگاه‌های او را درباره پیوند میان نشر و ویرایش خواهیم خواند.

که در صفحه‌آرایی به‌کار می‌روند چه توانایی‌ها و تنوعی دارند، احتمالاً فرمان‌هایی که به دیگر عوامل و کاربران زنجیره آماده‌سازی و تولید کتاب می‌دهد فرمان‌های نادرستی خواهد بود یا وقتی اطلاع ندارد که قطع کتاب به او اجازه چه کارهایی را می‌دهد و اجازه چه کارهایی را نمی‌دهد، از توانایی‌های موجود بی‌بهره می‌ماند یا انتظاراتی دارد که امکان ندارد برآورده شود. همچنین، وقتی ویراستار مطلع باشد که کتاب چه مراحل فنی و آماده‌سازی‌ای را طی می‌کند، قطعاً دقت خود را بالا می‌برد و انتظاراتش را از کسانی که در مسیر تولید هستند محدودتر یا مشخص‌تر می‌کند. از این نظر است که ویراستار حتماً باید با عناصر پیش از متن، پس از متن و همچنین فرم‌بندی آشنایی داشته باشد وگرنه ممکن است در مراحل مختلف آماده‌سازی و تولید کتاب مطالب را به شکلی غیراستاندارد طبقه‌بندی کند و در کار فنی وقفه ایجاد کند.

■ پس به همین سبب است که در دوره‌های آموزش ویرایش انجمن صنفی ویراستاران دانشجویان خود را برای بازدید به لیتوگرافی و چاپ‌خانه و صحافی می‌برید؟

■ بله. معتقدم که دانشجویان دوره‌های آموزش ویراستاری باید از لیتوگرافی و چاپ‌خانه و صحافی بازدید کنند و مراحل تولید کتاب را از نزدیک و عیناً ببینند و با محصولی که در حال تولید است آشنا شوند و حتی از تفاوت‌هایی که بین جنس کاغذها و قطع کتاب‌ها وجود دارد تا تفاوت‌هایی که در جلدسازی وجود دارد مطلع شوند. گرچه این موضوع شاید قبلاً خیلی برای ویراستاران ضروری نبوده، امروزه با توجه به این‌که بیشتر ویراستاران خودشان متن‌ها را غلط‌گیری می‌کنند و از آنجاکه بعضی از ویراستاران با صفحه‌آرایی آشنایی دارند و انتظار است که صفحه‌بندی را هم، دست‌کم در حد ابتدایی، بلد باشند، ضروری است از دیگر مراحل فنی تولید کتاب از نزدیک بازدید کنند و با این مقوله بیشتر آشنا شوند.

دریافت می‌کند و با سازوکارهای علمی و ادبی‌ای که می‌شناسد آن را برای خواننده خواناتر و برای ناشر سودآورتر می‌کند.

■ ویراستار چقدر در این سودآوری سهیم است؟

■ این سودآوری هم جنبه معنوی و اثرگذاری و فرهنگی‌اش مدینظر است هم از لحاظ برگشت سرمایه و بهره مالی مهم است. میزان کمی که ویراستار به ناشر می‌کند متغیر است و به متن و محصول نهایی، که مدینظر ناشر است، و روند تولید محصول و عواملی دیگر وابسته است. این میزان در کتاب‌های مختلف نیز متفاوت است؛ مثلاً کتاب‌های بسیاری را می‌بینیم که به همت ویراستار «کتاب» می‌شوند. برای همین، در عرصه فرهنگ، ویراستاران را از گمنام‌ترین افراد می‌دانند.

■ با توجه به هزینه‌های ویراستاری آیا نشرانی وجود دارند که حاضر باشند ویراستار تمام وقت استخدام کنند؟

■ بله. همه ناشران ویراستار دورکار یا برون‌پذیر ندارند. اتفاقاً در دهه‌های اخیر تعداد نشرانی که ویراستار استخدام کرده‌اند کم نبوده‌اند؛ چه در عرصه متون کودک و چه در عرصه متون بزرگسال، به‌خصوص در نشر دانشگاهی و عرصه‌های آموزشی. این ناشران می‌دانند که ویراستار کمک‌کار آن‌هاست و برای تبدیل کتاب به اثری تأثیرگذار و مانا می‌تواند بسیار کمکشان کند؛ به‌حالی است که مشاهده می‌کنیم بعضی از ناشران ردیف استخدامی خاصی برای ویراستار یا سرویراستار و حتی نسخه‌پرداز در نظر می‌گیرند و با حقوقی ثابت استخدامش می‌کنند.

■ به‌نظر می‌رسد ویراستار باید با مراحل و فنون تولید کتاب هم آشنا باشد. این آشنایی چقدر به ارتقا یا بهبود کار ویراستار کمک می‌کند؟ مثلاً آشنایی با قطع‌های کتاب چه تأثیری در کار ویراستار خواهد گذاشت؟

■ قطعاً آشنایی با این مراحل برای ویراستار مهم است؛ از این نظر که مثلاً وقتی ویراستار از امکانات صفحه‌آرایی بی‌اطلاع است و نمی‌داند قلم‌هایی

وقتی صحبت از کتاب و نشر می‌شود، نام ویراستار نیز به ذهن می‌آید، به‌نظر می‌رسد این دو رابطه نزدیکی باهم داشته باشند. به نظر شما، چه رابطه‌ای میان صنعت نشر و ویراستار وجود دارد و این دو چقدر می‌توانند در پیشبرد چاپ کتاب به یکدیگر کمک کنند؟

■ برای پاسخ به این سؤال، ابتدا باید با صنعت نشر بیشتر آشنا شویم تا جایگاه ویراستار را در این صنعت بشناسیم. اگر نشر صرفاً مقوله‌ای فرهنگی بود، شاید نقش ویراستار کمتر و محدودتر نمایان می‌شد یا مسئولیت کمتری از او خواسته می‌شد. اما وقتی صحبت از صنعت نشر می‌شود، علاوه‌بر وجه فرهنگی آن، مقوله تولید و سرمایه‌گذاری پیش می‌آید؛ یعنی ناشر در جایگاه تولیدکننده ایده‌ای را به محصول تبدیل می‌کند و افرادی باید این محصول را طراحی، تنظیم، تدوین و آماده‌سازی کنند تا به مرحله تولید و عرضه برسد. از این نظر است که کار ویراستار صرفاً فرهنگی و علمی نخواهد بود، بلکه در مسیر تولید یک محصول، که قرار است از این صنعت بیرون آید، همکاری می‌کند. افراد مختلفی در پدیدآمدن محصول نهایی نقش دارند و ویراستار هم از جمله همین افراد است.

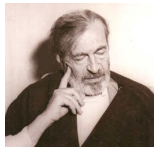
■ بر این اساس می‌شود گفت که ویراستار با مسائلی فراتر از متن ارتباط دارد؟

■ بله، همین‌طور است؛ اگر ویراستار را فردی در نظر بگیریم که فقط به ظاهر متن می‌پردازد، مطمئناً سهم او را کمتر از آنچه در عمل با آن مواجه است یا از او انتظار داریم محاسبه کرده‌ایم. البته ویراستاری در ایران با ویراستاری در کشورهای دیگری مانند آمریکا، ژاپن و کانادا تفاوت دارد. در عموم کشورهایی که صنعت نشر آن‌ها قدمت و توسعه بیشتر و بسامانی دارد، معمولاً ویراستار از لحظه‌ای که ایده به ذهن پدیدآور می‌آید تا پس از فروش کتاب و حتی در چاپ‌های بعدی با آن اثر و ناشر و نویسنده همراه است. بعضاً اگر همراهی و همکاری او نباشد، احتمالاً نویسنده توان نگارش را به شکل نهایی نخواهد داشت. اما در ایران ویراستار عموماً به این شکل با این اثر و نویسنده سروکار ندارد، بلکه ویراستار متنی را بنابر سفارش از ناشر یا نویسنده

آمدگان و رفتگان

مقصود از آمدگان متولدان این ماه و از رفتگان درگذشتگان این ماه است. این دوازده را با اندکی تغییر از شعر زیبای هوشنگ ابتهاج وام گرفته ایم.
نامدگان و رفتگان از دو کرانه جهان
سوی تو می دوند هان، ای تو همیشه در میان

آمدگان

جلال الدین همایی | ۱۳ دی ۱۲۷۸
نویسنده | ادیب | شاعر | مصحح
از تألیفها: فنون بلاغت و صناعات
ادبی | مولوی نامه | خیام نامه
از تصحیحها: مثنوی ولدنامه |
نصیحة الملوك | منتخب اخلاق
ناصری

استاد استادان نسل بعد

رفتگان

ادوارد براون | ۱۶ دی (۵ ژانویه ۱۲۷۸)
پژوهشگر | خاورشناس | مصحح
از تألیفها: تاریخ ادبیات ایران |
تاریخ مشروطیت ایران
از تصحیحها: تذکره الشعراء |
لباب اللباب

نقطه عطف ایران شناسی

شرایط عضویت

ویراستارانی که یکی از این شروط را داشته باشند، می توانند به عضویت انجمن در آیند:

- گواهی اشتغال به شغل ویراستاری (رونوشت قرارداد)
- گواهی همکاری در امر ویرایش با مراکز فرهنگی و انتشاراتی
- تصویر صفحه حقوقی دو کتاب در دو سال گذشته که نام متقاضی در جایگاه ویراستار درج شده باشد.

☎ ۰۲۱۸۸۵۱۴۶۱۴
☎ ۰۹۹۹۲۵۹۹۱۷۶۱

@anjomanvirastaran
anjoman.virastar@gmail.com
anjomanvirastaran
www.anjomanvirastar.ir

برای عضویت به وبگاه انجمن مراجعه کنید.

شماره جدید
جهان کتاب
منتشر شد

در این شماره مقالات متعددی در نقد و معرفی کتاب می خوانیم. سه معرفی کتاب نیز به قلم اعضای انجمن، خانمها: الهه عین بخش و سمیه حسینی و مهدیه دین پناه منتشر شده است. علاقه مندان به این همکاری می توانند با دبیرخانه انجمن تماس بگیرند.

نکات ویرایشی

سه نکته در ویرایش ترجمه

■ هومن عباسپور

■ کجایش وحشتناک است؟

فارسی نادانها و نامترجمان کلمه terrible را، بدون توجه به بافت و معانی دیگر آن، همه جا «وحشتناک» ترجمه می کنند و حتی برخی فارسی زبانان هم این تعبیر را در گفتار عادی خود به کار می برند و تعبیرهای عجیبی می سازند:

- من و شوهرم وحشتناک هم دیگر را دوست داریم.
- وحشتناک علاقه دارم شب جمعه با بچه ها جمع شویم.
- واسه اینکه قبول شم، وحشتناک درس خوندم.

به جای اینکه ادای ترجمه های غلط را در بیاوریم، از تعبیرهای آشنا استفاده کنیم؛ مثل «خیلی، حساسی، زیاد، خیلی خیلی»؛ در بافت رسمی: «بسیار»؛ در بافت کهنه تر: «زائدالوصف».

■ «به طور سنتی» یا «از قدیم»

کلمه *traditionally* را، بدون توجه به معنای دوم آن، «به طور سنتی» ترجمه می کنند. آنجا که مراد گوینده «از روی سنت، مطابق سنت» باشد این ترجمه درست است، ولی گاهی ترجمه درست آن «از قدیم، از دیرباز» است:

- ترامپ: قطر به طور سنتی حامی تروریسم بوده است.
- ترامپ: قطر از قدیم حامی تروریسم بوده است.
- خلیج فارس به طور سنتی مورد توجه کشورهای قدرتمند بوده است.
- خلیج فارس از دیرباز مورد توجه کشورهای قدرتمند بوده است.

■ دریای مرده نداریم

نام Dead Sea را نامترجمان ناشی به همان صورت جزء به جزء ترجمه می کنند و نتیجه اش می شود «دریای مرده» و ناویراستار که فقط وظیفه خود را اصلاح رسم الخط می داند هیچ کمکی به اصلاح آن نمی کند. اگر کمی زحمت به خودشان بدهند و به کتابهای جغرافیایی و اطلسها مراجعه کنند یا دست کم در اینترنت جست و جو کنند، می بینند که نام آن «بحرالمیت» است. بالاخره ترجمه و ویرایش زحمت هم دارد.

چه بخوانیم؟

نشر مطلوب

کندوکاوی در راه های دست یافتن به آن
عبدالحسین آذرنگ
تهران: خانه کتاب ۱۳۹۶، ۴۲۸ صفحه، قطع
رقعی، ۹۶ هزار تومان

■ کتاب در سه بخش «نشر» و «ویرایش» و «گفت و گو» و پرسش و پاسخها» تدوین شده است. در بخش نشر، درباره مشکلات نشر در ایران در آستانه تحول و انقلاب در عصر اطلاعات و ارتباطات، پدیده خودناشری و مطلوبیت در نشر مطالبی آمده است. مطلوبیت برای پدیدآور آن است که آزادانه بیافریند و با موانعی برای نوشتن و انتشار مواجه نباشد و بتواند از راه قلم گذران زندگی کند؛ اما برای ناشر آن است که پدیدآورندگان بنام را جلب کند و هزینه های انتشار را پایین بیاورد و بازار فروشش استمرار داشته باشد. مخاطب نیز نشر مطلوب را در یافتن کتاب براساس نیازش و با سهولت و با قیمت مناسب و با اعتماد به نوشته های اثر می بیند.

در بخش ویرایش، درباره اهمیت و ضرورت های ویرایش مطالبی می خوانیم. در ذیل عنوان «تشکل در عرصه ویرایش و تأثیرهای آن» به تلاش های جمعی از پیشگامان ویرایش و ویراستاران برای تشکیل صنف اشاره شده و علت ناکامیهای آن ها بررسی و تحلیل و پیشنهادهایی نیز در این زمینه مطرح شده است. در ادامه همین بخش، ذیل «ویراستار شناخت» معادل های پیشنهادی نگارنده برای تعدادی از واژگان حوزه ویرایش و اسامی انواع ویراستاران آمده است، از جمله «خبرویرا/ ویراستار خبر» در برابر news editor و «تصویرویرا/ ویراستار تصویر» در برابر picture editor؛ پس از آن، مسئولیت های انواع ویراستاران شرح داده شده است.

عبدالحسین آذرنگ از معدود نشرپژوهان معاصر است که در آثارش ابعاد گوناگون نشر را، از مراحل پیش از تولید تا پس از آن، براساس منابع معتبر و تجارب شخصی تحلیل و بررسی کرده است. کتاب فوق پژوهشی و تحلیلی است و زمینه ساز پژوهش های بعدی.

موفقیت اعضا

- پنجمین مجموعه شعر آقای فرزین پارسسی کیا منتشر شد: جراحی کلمه. شعرهای ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸، تهران: مروارید ۱۳۹۹، ۱۶ هزار تومان.
- داستانی از ترکی استانبولی با ترجمه خانم نازنین سرکارات پور منتشر شد: به روایت گریه ها، او یا بایدار، تهران: نشر خوب، ۱۳۹۹، ۴۳ هزار تومان.
- کتاب شخصیت پردازی در مجموعه داستان های دفاع مقدس، نوشته خانم نسیم بذرافشان در سومین دوره «کتاب سال البرز» شایسته تقدیر شد.
- انجمن صنفی ویراستاران، در حکم یک خانواده، به این سه عضو عزیز صمیمانه تبریک می گوید و برایشان موفقیت های بیشتر را آرزو می کند.